

η παρέα μας

Διμηνιαία σχολική εφημερίδα του Γυμνασίου Τουρλωτής - Αριθμός φύλλου 57 (Δεκέμβριος 2015)

Θα μας βρείτε και στο Internet στη διεύθυνση : <http://gym-tourl.las.sch.gr>

Η Β' τάξη* γράφει για το σχολείο μας

Το σχολείο μου θα ήθελα να είναι κάπως μεγαλύτερο με περισσότερους μαθητές, για να μπορούμε να κάνουμε παρέα ή να παίζουμε μπάλα σε ομάδες. Επίσης θα ήθελα να είναι πιο καινούριο και οι τάξεις του πιο καλά βαμμένες, αν και γι' αυτό φταίμε κι εμείς τα παιδιά, που είτε κλωτσάμε τους τοίχους είτε τους 'βάφουμε'. Γι' αυτό θα πρέπει, όποιος κάνει κάτι τέτοιο, να πληρώνει τη ζημιά και να τρώει και μια τιμωρία, μπας και σταματήσουμε να το κάνουμε αυτό. Το σχολείο μου πάντως σε γενικές γραμμές μου αρέσει, αν και μας λείπουν καθηγητές, αλλά σιγά-σιγά έρχονται και τα μαθήματα αρχίζουν κανονικά. Με τον Πατίδη περνάμε καλά, γιατί μας τα εξηγεί τα μαθήματα καλά και παίζουμε και βόλεϊ. Με τη Μετζό τρώμε μαρμελάδα και πίνουμε τσάι, όταν γράφουμε έκθεση ή διαβάζουμε κανένα βιβλίο. Με τον κύριο Ζερβάκη κάνουμε φέτος και ένα πρότζεκτ, που θα φυτέψουμε λουλούδια και διάφορα βότανα στο σχολείο, που πιστεύω πως θα είναι πολύ καλό για μας τους μαθητές. Επίσης φέτος για 5^η χρονιά ετοιμάζουμε ένα θεατρικό, την «Κόρη του ληστή» που θα το παίξουμε σε πολλά χωριά, για να μαζέψουμε λεφτά για την εκδρομή μας!

(Γιάννης Μανουσάκης, Έξω Μουλιανά)

Το σχολείο μου θα το ήθελα πιο μεγάλο με πιο πολλά παιδιά, γιατί έχουμε μόνο 23! Και πιο όμορφο με άλλο χρώμα η κάθε αίθουσα! Αλλά κι έτσι που είναι μ' αρέσει: έχει γήπεδο ποδοσφαίρου, γήπεδο βόλεϊ, γήπεδο μπάσκετ κι αίθουσα πινγκ-πονγκ. (Κέβιν Σάχα, Μέσα Μουλιανά)

Έχουμε μεγάλες αίθουσες με φωτογραφίες και χάρτες της Ελλάδας και της Ευρώπης. Η αίθουσά μας έχει και εργαστήριο Φυσικής και Χημείας. Όμως εγώ θα ήθελα περισσότερο να πηγαίναμε στο γήπεδο να παίζουμε ποδόσφαιρο και να πηγαίνουμε πιο πολλές εκδρομές στο βουνό και όχι χαμηλά, γιατί εγώ έχω συνηθίσει στα βουνά και πάω κάθε Σαββατοκύριακο να δω τα ζώα και τα αρνάκια να γεννάνε. (Μανόλης Συντυχάκης, Σφάκα)

Θα προτιμούσα βέβαια την τάξη μου με πιο πολλά παιδιά, αλλά κι έτσι μου αρέσει αρκεί να μην κάναμε πολλή φασαρία. Το σχολείο λειτουργεί με οκτώ δασκάλους κι ο καθένας κάνει 2-3 μαθήματα. Τώρα για τους δασκάλους εγώ λέω ότι οι πιο πολλοί κάνουν καλή δουλειά. Μ' αρέσει που πίνουμε και τσάι μια φορά τη βδομάδα –να αυτή τη στιγμή που γράφω το άρθρο, τσάι πίνω! Τέλος εκ μέρους των παιδιών θέλουμε να ευχαριστήσουμε τους δασκάλους μας που τους παιδέψαμε, αλλά αυτοί δεν τα παρατάνε και συνεχίζουν την προσπάθεια!

(Γιώργος Καπνάκης, Έξω Μουλιανά)

*Η Β' είναι η πιο ολιγομελής τάξη του σχολείου μας (μόνο 4 παιδιά) και η πιο ζωηρή, μια και είναι όλοι αγόρια.

Αγαπητοί μας αναγνώστες,

φτάσαμε αισίως στις διακοπές των Χριστουγέννων. Αν και δεν είμαστε ακόμα πλήρεις, δουλεύουμε ικανοποιητικά. Ωστόσο μας λείπουν ακόμα καθηγητές Αγγλικών και Γαλλικών, Μουσικής και Καλλιτεχνικών. Για τη νέα χρονιά έχει ο Θεός! Πάντως ο Άγιος Βασίλης μας έστειλε ήδη ένα χριστουγεννιάτικο δώρο: ένα επιστάτη (!). Έτσι από τη νέα σχολική χρονιά θα 'χουμε κάποιον .....να μας χτυπάει τα κουδούνια! Ευχαριστούμε Άγιε Βασίλη!

Πάντως επειδή δε μας φτάνει τα άτομα, αλλά ο (αν)ορθολογισμός του ελληνικού κράτους, να σας πούμε ότι τον επιστάτη μας τον λένε Γιώργο Πηδηκτάκη, και δούλευε πριν με ολιγόμηνη σύμβαση στο Γραφείο Κίνησης του Νοσοκομείου και είναι πολύ συμπαθής και φιλικός!

Στο τεύχος αυτό θα βρείτε:

- ❖ Πολλές και διαφορετικές προτάσεις για περιπάτους κι εκδρομές στην περιοχή μας (φαράγγι Κουδουμή, Κοινοπόταμος, γέφυρες Μυρσίνης, Κάτω Πηγάι Σφάκας, Ανεμόμυλος Τουρλωτής, τα ξωκλήσια Αγίας Βαρβάρας και Αγίας Παρασκευής).
- ❖ Συνεντεύξεις με τον Νίκο Πασπαλιάρη (ορειβάτη και σπηλαιολόγο από τη Σφάκα), τη Γιώτα Αλεξοπούλου (νέο κομμωτήριο) και τον Αντρέα Παπαγγελόπουλο (ιεροψάλτη) που δουλεύουν στην Τουρλωτή, τη Σαντρίν από το Μόχλος και τους φιλοξενούμενούς της.
- ❖ Τις σκέψεις μας για το κάπνισμα και την εφαρμογή του αντικαπνιστικού νόμου στα χωριά μας, αλλά και για το κύμα των προσφύγων, που έχει κατακλύσει τη χώρα μας τα τελευταία χρόνια.
- ❖ Για το λιομάζωμα και άλλα χόμπι κι ενδιαφέροντα μαθητών μας (όπως η συλλογή νομισμάτων)

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Ευχαριστήρια για οικονομική ενίσχυση για τις ανάγκες του σχολείου μας

→Στον Σύλλογο Τουρλωτιανών Τουρλωτής (400€)

→Στην εταιρία LAFARGE (Λάβα Μεταλλευτική και Λατομική) 450€

→Στο συγχωριανό μας, Μιχάλη Κουκουρογιαννάκη (200€)

Διαδρομές του τόπου μας

Δύο εκδρομές με τον Ορειβατικό σύλλογο Σητείας

Στο φαράγγι του Κουδουμή

Τον Νοέμβριο πήγαμε στο φαράγγι του Κουδουμή, που βρίσκεται ανάμεσα Σφάκα και Τουρλωτή, απέναντι από την εκκλησία της Κυμέλας. Περάσαμε καλά, αλλά ήταν αρκετά κουραστικό. Για να καταλάβετε καλύτερα, κάναμε τέσσερις ώρες να ανεβούμε και δύο ώρες να κατεβούμε! Ελπίζω να καταλάβετε. Η οδηγός μας ήταν μια νέα κοπέλα, η Άννα Παρασκευοπούλου από τη Σητεία, αλλά και ο Νίκος Πασπαλιάρης και η Φρύνη από το Σύλλογο της Σφάκας. Ήταν πολύ φιλικοί και μας κοντρολάρανε καλά κι ας κάναμε εμείς οι άλλοι σαν νηπιαγωγάκια και δεν τους ακούγαμε.

Τα 11 km της διαδρομής, τα εντυπωσιακά κατακόρυφα πανάρχαια πετρώματα, τα όρνια που πετούσαν συνεχώς πάνω μας, η κατάφυτη με πουρνάρια κι άλλα δέντρα κοίτη, τα στενά περάσματα που σε πολλά σημεία απαιτούσαν αναρρίχηση, καθώς και οι έξι συνολικά ώρες πεζοπορίας δικαιολογούν το χαρακτηρισμό της συγκεκριμένης εκδρομής ως περιπέτειας.

Η διαδρομή ήταν ωραία και το τοπίο όμορφο, μα για να σας πω την αλήθεια μετά από δύο ώρες ανηφόρα δεν θα σας φαίνεται τόσο ωραία πια (γιατί θα έχετε κουραστεί). Ήταν λίγο δύσκολη και είχε αρκετή ορειβασία. Όταν όμως τελειώσετε τη διαδρομή, θα είσαστε περήφανοι για τον εαυτό σας που τα καταφέρατε, αλλά δεν θα θέλετε να ξαναδείτε φαράγγι για τις επόμενες εβδομάδες. Θα σας πρότεινα αυτήν τη διαδρομή μόνο αν σας αρέσει το πολύ περπάτημα.

Μαζί με αυτούς που πήραν μέρος (γύρω στα 50-60 άτομα) ήταν οι καθηγητές μας, ο κύριος Ζερβάκης των Μαθηματικών και η κυρία Μετζογιαννάκη, η φιλόλογός μας, αλλά και η κυρία Ευτυχία, η οποία ήταν πέρυσι δασκάλα του ολοήμερου στο Δημοτικό Σχολείο Σφάκας, καθώς και η Αντωνέλα Ασκορδαλάκη από το Μόχλος.

Η συντάκτρια με τους: Νίκο Ζερβάκη, κυρία Ευτυχία, Αντωνέλα Ασκορδαλάκη

Νίκος Πασπαλιάρης και Φρύνη (οι οδηγοί μας)

Αυτή ήταν η διαδρομή που πήγαμε στο φαράγγι του Κουδουμή. Αν ενδιαφέρεστε για μια μικρότερη εκδρομή, διαβάστε το άρθρο που γράψανε οι άλλοι μαθητές του Γυμνασίου για την εκδρομή στον Κοινοπόταμο.

Χριστίνα Μετζογιαννάκη-Γιοστ, Σφάκα, Α' τάξη (κείμενο κι επεξεργασία στον Η/Υ)

Εκδρομή στον Κοινοπόταμο

Στις 30 Νοεμβρίου, μέρα Κυριακή (όλες οι εξορμήσεις του Ορειβατικού γίνονται Κυριακές), στις 10 το πρωί, άρχισε η αναχώρηση για την περιοχή Κοινοπόταμος της Τουρλωτής από την πλατεία στο Τέρμα του χωριού. Ήμασταν 18-20 άτομα σε αυτό το γκρουπ. Από το σχολείο μας ήρθαν οι καθηγητές Ζερβάκης, Μετσογιαννάκη και τα παιδιά Χριστίνα Μετσογιαννάκη και Μάριος Κουρουπάκης από την Α' τάξη και Ιβάν Ιβάνοβ και Μανόλης Τσαγκαράκης από την Γ' τάξη. Οδηγός μας ήταν η Αντωνέλα Ασκορδαλάκη, που ξέρει την περιοχή, αφού μένει εδώ, ακολουθήσαμε το 'δρόμο του νερού' της Τουρλωτής. Αρχίσαμε με ένα παλιό μονοπάτι κάτω από το γήπεδό μας, περάσαμε από μια στέρνα που μάζευε το νερό, σταματήσαμε στο μύλο του Μπρόκα, συνεχίσαμε παράλληλα με το ρυάκι προς την περιοχή της Μυρσίνης σε επίπεδο κάτω από τον κεντρικό δρόμο. Αν και έχω ξαναπάει στην περιοχή αυτή, τώρα ήταν διαφορετικά, γιατί μας έλεγαν (η Αντωνέλα) διάφορες ιστορίες και ήμασταν πολλοί στην παρέα. Το τοπίο ήταν πανέμορφο με δέντρα, χόρτα και νερά. Στη μέση της διαδρομής καθίσαμε να ξεκουραστούμε για ένα 20λεπτο και ξαναρχίσαμε το περπάτημα. Στο τέλος βγήκαμε στον κεντρικό δρόμο μισό χιλιόμετρο έξω από την Τουρλωτή. Όταν φτάσαμε πίσω στο χωριό, μερικοί από το γκρουπ πήγαν να φάνε στις Ντίνας. Εγώ πάντως πέρασα πάρα πολύ ωραία και θα ήθελα να ξαναπάω εκδρομή με τον Ορειβατικό. Μάλιστα στις 13 του Δεκέμβρη λένε ότι θα πάνε κάπου στη Σητεία και θα πάω κι εγώ στα σίγουρα.

Ιβάν Ιβάνοβ, Τουρλωτή, Γ' τάξη

Στις γέφυρες της Μυρσίνης

Φέτος εγώ και μια ομάδα από το σχολείο μας πήγαμε εκδρομή στις λεγόμενες γέφυρες της Μυρσίνης. Εγώ ανάλαβα να τους δείξω το δρόμο και να τους εξηγήσω για τις γέφυρες με πληροφορίες που μου έδωσε ο παππούς μου.

Οι γέφυρες είχαν φτιαχτεί πριν τον πόλεμο, για να στηρίξουν τον παλιό δρόμο. Από κει πήγαιναν οι Μυρσινιώτες και όχι μόνο στα Μέσα κι Έξω Μουλιανά με τα γαϊδούρια. Οι γέφυρες πήραν περίπου 30 χρόνια να φτιαχτούν, επειδή τότε δεν είχαν τα σημερινά μέσα-μηχανήματα, όπως μπουλντόζες και γεραμούς, για να μεταφέρουν τις μεγάλες πέτρες, με τις οποίες ήταν φτιαγμένες οι γέφυρες. Αυτά τα χρόνια οι άνθρωποι, για να βρίσκουν πέτρες, χώμα και χαλίκια, φτιάχνανε δυναμίτες, ανοίγανε μια τρύπα στο χώμα με σκαλίδες, βάζανε τους δυναμίτες και μετά που σκάγανε, μαζεύανε τα χαλίκια, το χώμα και τις πέτρες και φτιάχνανε το δρόμο, πρώτα στρώνοντας τις μεγάλες πέτρες κι εκεί που εμείς σήμερα βάζουμε τσιμέντο, αυτοί βάζανε χώμα και αντί για πίσσα βάζανε χαλίκια.

Η Μυρσίνη από ψηλά και στο βάθος το Μόχλος

Σήμερα σώζονται επτά γέφυρες με το δρόμο που έχει απομείνει και για να πας ως εκεί, παίρνεις το δρόμο στο τέλος του χωριού από την παιδική χαρά και καταλήγει στο Σουντουλούμι. Για να κάνεις όλη τη διαδρομή, που είναι κάτι σα περιφερειακός για τη Μυρσίνη, αφού ξεκινάς από τη μια μεριά και αφού κάνεις όλο τον κύκλο από ψηλά, καταλήγεις στην άλλη άκρη του χωριού πάνω από το νεκροταφείο, χρειάζεσαι μια ώρα. Από εκεί ψηλά έχεις μια απίστευτη θέα, όπου βλέπεις την Τουρλωτή απέναντι, το Μόχλος και διάφορα άλλα πανέμορφα μέρη από ψηλά. Στο δρόμο επίσης θα δείτε διάφορα είδη δέντρων (και πολλά πεύκα που μοσχομυρίζουν), αλλά και όμορφα και μυρωδάτα λουλούδια ανάλογα και με την εποχή. Θα σας πρότεινα να πάτε εκδρομή στο συγκεκριμένο μέρος για την καταπληκτική θέα!

Ο παλιός δρόμος με τις γέφυρες

Μάριος Κουρουπάκης, Μυρσίνη, Α' τάξη

Συνέντευξη για τη σπηλαιολογία από το Νίκο Πασπαλιάρη

Ο Νίκος Πασπαλιάρης* μένει στη Σφάκα και του αρέσει η ορειβασία και η σπηλαιολογία. Πέρυσι του είχαμε πάρει συνέντευξη, για την ασχολία του με την βιολογική γεωργία.

Ποιος ήταν ο λόγος που σε έκανε να ασχοληθείς με αυτά τα σπορ; Πόσο χρονών ήσουν, όταν άρχισες;

Για αυτά ενδιαφερόμουν από παιδί σαν παιχνίδι, απλώς μετά μου δόθηκε η ευκαιρία να ανεβώ ένα επίπεδο παραπάνω. Ήμουν είκοσι χρονών, όταν άρχισα 'επίσημα', μια καλή ηλικία θα έλεγα για αυτές τις δραστηριότητες.

Χρειάζεται καλή φυσική κατάσταση, για να κάνεις αυτό το σπορ;

Η φυσική κατάσταση βοηθά, αλλά σε γενικές γραμμές είναι εύκολο για τον καθένα να ασχοληθεί.

Νομίζεις ότι αυτό το σπορ είναι επικίνδυνο; Χρειάζεται κάποια εκπαίδευση; Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείς είναι ακριβός;

Κατά τη γνώμη μου δεν είναι και τόσο επικίνδυνο, γιατί αν βλέπεις ότι δεν μπορείς, τότε μην συνεχίζεις, αλλά παίζει ρόλο και σε τι επίπεδο είσαι, γιατί εννοείται ότι αρχίζεις από πιο απλές διαδρομές. Και βέβαια χρειάζεται εκπαίδευση, επειδή υπάρχουν κίνδυνοι, όπως να τραυματιστείς κ.α.. Εκπαίδευση στη σπηλαιολογία με σεμινάρια κάνει ο ΣΠΟΚ (Σπηλαιολογικός Όμιλος Κρήτης), που εδρεύει στο Ηράκλειο. Ο εξοπλισμός θέλει πάνω-κάτω τουλάχιστον 500€, αλλά δεν τον θεωρώ ακριβό, γιατί τον παίρνεις μια φορά και τον έχεις για πάντα.

Έχεις τραυματιστεί ποτέ π.χ. ώστε να σπάσεις κάποιο μέρος του σώματός σου; Έχει βρεθεί ποτέ η ζωή σου σε κίνδυνο;

Δεν έχω σπάσει, αλλά έχω χτυπήσει άσχημα στη μέση. Ναι έχω κινδυνεύσει και πολύ έντονα μάλιστα. Και αυτό έγινε μέσα σε ένα σπήλαιο, όταν πλάκωσε ξαφνικά βροχή.

Πόσα σπήλαια έχει η Κρήτη; Πόσα σπήλαια υπάρχουν στην επαρχία Σητείας;

Η Κρήτη έχει αρκετά σπήλαια και κάποια από αυτά είναι τα μεγαλύτερα στην Ελλάδα. Άρα είναι ένα από τα καλύτερα μέρη για ένα τέτοιο σπορ. Στην περιοχή μας υπάρχουν γύρω στα 100 σπήλαια (!) και κάποια από αυτά είναι αρκετά μεγάλα για παράδειγμα ο Άνω Περιστεράς.

Υπάρχει κάποιο ενδιαφέρον σπήλαιο στην περιοχή της Σφάκας;

Στην περιοχή μας υπάρχει μια λασιίδα (κατακόρυφο σπήλαιο) κοντά στην τοποθεσία Ρούσα χωράφια.

Μάνος Πετράκης, Μόχλος, Α' τάξη (συνέντευξη και κείμενο)

*(δες φωτογραφία του Νίκου από το άρθρο για το φαράγγι του Κουδουμής)

ΞΩΚΛΗΣΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΑΣ

ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ

Το εκκλησάκι, που βρίσκεται απέναντι από την Τουρλωτή και δίπλα στον κεντρικό δρόμο στην αρχή του δρόμου προς τον Ανεμόμυλο, είναι αφιερωμένο στην Αγία Βαρβάρα. Φτιάχτηκε το 1981-82 από την οικογένεια Αγγελάκη, είναι δηλαδή καινούριο κι αυτό φαίνεται και από την αρχιτεκτονική του. Επειδή ο κύριος χώρος του είναι μικρός, αποφάσισαν να τον μεγαλώσουν προσθέτοντας απ' έξω μια αίθουσα-προθάλαμο, για να μη βρέχονται οι πιστοί. Απ' έξω έχει διάφορα δέντρα, φυτά και λουλούδια.

Η Αγία Βαρβάρα πέθανε τον 3^ο αιώνα μ. Χ. και την τιμούν όλοι οι Χριστιανοί. Γιορτάζει στις 4 Δεκεμβρίου. Τα σύμβολά της είναι ένα χρυσό δισκοπότηρο και ένας ξύλινος σταυρός. Είναι προστάτιδα των μαθηματικών, των τεκτόνων (μαστόρων), των ορυχείων, των λατόμων, αλλά και του πυροβολικού! Η ιστορία της είναι θλιβερή: Ο πατέρας της ήταν ένας πλούσιος Έλληνας ειδωλολάτρης. Όταν έμαθε ότι η κόρη του έγινε χριστιανή, την πήγε στον έπαρχο, για να την τιμωρήσει. Αυτός τη λυπήθηκε, γιατί ήταν όμορφη και είπε να της δώσει μια ακόμα ευκαιρία, αλλά αυτή δεν άλλαζε γνώμη με τίποτα. Πέρασε έτσι από πολλά βασανιστήρια, ώσπου την αποκεφάλισε ο ίδιος ο πατέρας της με το ξίφος του. Μετά τη θανάτωσή της έπεσε ένας κεραυνός και σκότωσε τον πατέρα της. Αυτός (ο κεραυνός) ονομάστηκε 'πυροβολκός' και γι' αυτό η Αγία Βαρβάρα είναι προστάτιδα του πυροβολικού.

Σπυριδούλα Δημητρίου, Τουρλωτή, Α' τάξη

Στην Αγία Παρασκευή (Τουρλωτή)

Σήμερα 11 Νοεμβρίου πήγαμε περίπατο στην Αγία Παρασκευή της Τουρλωτής. Ο δρόμος ήταν ωραίος και ευχάριστος. Μετά από λίγο σχετικά περπάτημα φτάσαμε στον προορισμό μας.

Γύρω από την εκκλησία ήταν παρά πολύ όμορφα: είχε πεζούλια, πολλά δέντρα, πολλά χωράφια και κήπους, γιατί είναι μια περιοχή που έχει και πολύ νερό. Μετά που ξεκουραστήκαμε λίγο, κατεβήκαμε κάτω στην πηγή, όπου ήρθε ο κύριος Δημήτρης ο σωμαράς, (Δημήτρης Λιλιμπάκης), που μας είπε διάφορες ιστορίες πως, όταν ήταν πιο νεαρός, επειδή ο τοίχος της εκκλησιάς κολλούσε στο βράχο και αυτό δεν επέτρεπε στον παπά να κάνει περιφορά της εικόνας, προκάλεσαν μια τεχνητή έκρηξη με

φουρνέλα και σπάσανε το βράχο χωρίς να πάθει τίποτα η εκκλησία. Ο κύριος Δημήτρης πιστεύει πως αυτό ήταν θαύμα. Μετά από αυτό το γεγονός η εκκλησία έχει πλέον ένα περίβολο γύρω-γύρω.

Μέσα στην εκκλησία είναι πολύ ωραία και ήρεμα, έχει πολλές όμορφες αγιογραφίες της Αγίας Ειρήνης, του Χριστού και της Παναγίας και φυσικά της Αγίας Παρασκευής. Έχει ακόμα ένα ψαλτήρι, μανουάλια, τέμπλο και ό, τι άλλο συνηθισμένο έχουν όλες οι εκκλησίες. Όταν φάγαμε και ήπιαμε, άλλοι παίζανε κυνηγητό, ο Ιβάν έφερε τη λύρα του κι έπαιζε μουσική και εμείς, τα κορίτσια, κάναμε λίγο γυμναστική στην αυλή -είναι ωραία να κάνεις γυμναστική στη φύση, ειδικά αν κάποιος παίζει μουσική και ο ήχος του νερού, και της μουσικής αν τα συνδυάσεις σε χαλαρώνουν πάρα πολύ.

Μετά από λίγο παιχνίδι ήρθε και η ώρα για την επιστροφή μας στο χωριό. Ο δρόμος ήταν ανηφορικός και πολύ κουραστικός.

Ο κύριος Λιλιμπάκης

Αγία Παρασκευή

Ο Ιβάν παίζει λύρα, εδώ με το Γιώργο και τον Κέβιν

Μας κίνησε το ενδιαφέρον στην εκκλησία που η Αγία Παρασκευή εικονίζεται με ένα πιάτο που έχει μέσα δύο μάτια. Γι' αυτό έψαξα να βρω πληροφορίες για τη ζωή της: Η Αγία Παρασκευή είναι μεγαλομάρτυρας της ορθόδοξης και της καθολικής εκκλησίας και θεωρείται προστάτιδα των ματιών. Έζησε στη Ρώμη κατά το 2^ο αιώνα μ.Χ.. Οι γονείς της ήταν χριστιανοί και εύποροι. Ήταν μοναχοπαίδι. Το όνομα της, της αποδόθηκε λόγω της ημέρας Παρασκευής, που γεννήθηκε. Η ανατροφή της έγινε βάσει χριστιανικών αρχών. Σε ηλικία 20 ετών έμεινε ορφανή και από τους δυο γονείς, και την κληρονομιά της την χάρισε στους φτωχούς και ασθενείς. Ασχολήθηκε με την ιεραποστολή διδάσκοντας τον χριστιανισμό. Η δράση της έγινε γνωστή στους ρωμαίους και κλήθηκε σε απολογία. Ο αυτοκράτορας της ζήτησε να αρνηθεί τα θρησκευτικά της πιστεύω και στην προσπάθειά του να την πείσει της πρόσφερε διάφορα ανταλλάγματα. Η Αγία απέρριψε την πρόταση, οδηγούμενη σε βασανιστήρια: της φόρεσαν πυρακτωμένη περικεφαλαία στο κεφάλι και στη συνέχεια την οδήγησαν στη φυλακή, όπου πέρασε ένα διάστημα στην απομόνωση. Στην αγιογραφία της γράφει πως ένας άγγελος του Θεού κατέβηκε και την απελευθέρωσε από τα δεσμά. Έπειτα την ξαναρώτησαν αν θα αλλάξει πίστη, αλλά αυτή αρνήθηκε και ο αυτοκράτορας διέταξε βασανιστήρια μέχρι θανάτου. Για να την θανατώσουν την πέταξαν μέσα σε ένα καζάνι με καυτό λάδι, αλλά αυτή παρέμεινε ζωντανή. Ο Αυτοκράτορας δεν το πίστεψε και πήγε κοντά στο καζάνι, για να βεβαιωθεί, αλλά τυφλώθηκε από τον ατμό κι έμεινε τυφλός. Σύμφωνα με την παράδοση, αυτή τον γιάτρεψε και γι' αυτό θεωρείται προστάτιδα των ματιών. Έτσι εξηγείται και η απεικόνισή της. Μετά ο Αυτοκράτορας την ελευθέρωσε κι αυτή συνέχισε το έργο της. Αργότερα όμως ο Αυτοκράτορας Αντώνιος πέθανε και στη θέση του μπήκε ο Μάρκος Αυρήλιος και απείλησε με νέο διωγμό τους χριστιανούς και συλλαμβάνουν ξανά την Αγία Παρασκευή και την βασανίζουν ξανά. Την έριξαν σε ένα δωμάτιο με φίδια, που όμως όταν πήγαιναν κοντά της πέθαιναν. Έτσι ο αυτοκράτορας αποφάσισε να δώσει τέλος της ζωής της, αποκεφαλίζοντας την. Γιορτάζει στις 26 Ιουλίου.

Στεφάνια Ιορδάνοβα, Τουρλωτή, Α΄ τάξη (κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

«ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ»

Η ζωή στο Παρίσι

Με αφορμή τα πρόσφατα, αιματηρά γεγονότα στο Παρίσι πήραμε μια συνέντευξη, που θέλαμε εδώ και καιρό από τον Αντρέα Παπαγγελόπουλο, ιεροψάλτη στον Ιερό Ναό της Κοιμήσεως στην Τουρλωτή, που έζησε στη Γαλλία και πιο συγκεκριμένα στο Παρίσι για αρκετά χρόνια.

Πότε πήγατε στο Παρίσι και για ποιο σκοπό;

Πήγα το 2003, για να παρακολουθήσω ένα σεμινάριο τζαζ μουσικής και γύρισα το 2007. Από μικρός είχα ιδιαίτερη αγάπη στη μουσική κι έπαιζα πιάνο. Αν και σπούδασα οικονομικά, πάντα ήθελα να ασχοληθώ περισσότερο με τη μουσική κι έτσι είδα αυτό το σεμινάριο σαν ευκαιρία, για να εμπλουτίσω τις γνώσεις μου και σαν μια περιπέτεια να πάω σε μια άλλη χώρα.

Άρα δεν πήγατε στη Γαλλία, για να δουλέψετε;

Αρχικά όχι, αλλά μετά χρειάστηκα χρήματα και κάποιος φίλος μου μού είπε να παρουσιάσω στη γνωστή γαλλική αλυσίδα Σούπερ Μάρκετ Carrefour που ζητούσε προσωπικό. Με προσέλαβαν αμέσως και δούλεψα εκεί σαν ταμίας αρχικά, αλλά έφτασα ως τη θέση του υποδιευθυντή.

Τόσο εύκολα βρήκατε δουλειά, αν και είστε ξένος;

Στη Γαλλία, λειτουργεί άρτια το σύστημα της αξιολογίας. Κάθε άνθρωπος αξιολογείται βάσει του βιογραφικού, των σπουδών ή των ταλέντων του χωρίς τη μεσολάβηση του γνωστού βύσματος και των γνωριμιών που κυριαρχούν στη χώρα μας. Είχα ένα βιογραφικό με σχετική εμπειρία στο χώρο του εμπορίου κι αυτό με βοήθησε.

Πώς περνούσατε στο Παρίσι; Είχατε γάλλους φίλους;

Είχα και φίλους Γάλλους κι Έλληνες που τους ήξερα από εδώ. Μου άρεσε πολύ το Παρίσι σαν πόλη και η ζωή στη Γαλλία. Είχα μια έντονη κοινωνική ζωή. Στον ελεύθερο μου χρόνο έκανα εκδρομές, επισκεπτόμουν μουσεία κι εκθέσεις, συναυλιακούς χώρους, θέατρα κ.λ.π.

Γαλλικά ξέρατε πριν πάτε;

Είχα κάνει για ένα χρόνο εντατικά μαθήματα, αλλά βέβαια τα γαλλικά τα έμαθα καλά, όταν πήγα εκεί και σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Για πείτε μας λίγα λόγια για τη Γαλλία και τους Γάλλους σε σχέση και με τα πρόσφατα γεγονότα.

Η Γαλλία και ιδιαίτερα το Παρίσι είναι κατ' αρχήν μια πόλη πολυπολιτισμική με πολλές εθνικότητες, κουλτούρες και θρησκείες από παλιά λόγω της αποικιοκρατίας κι όχι πρόσφατα όπως η Ελλάδα. Μπαίνεις σε γειτονιές, όπου ακούς αφρικάνικες ή αραβικές μουσικές, βλέπεις γυναίκες με μαντίλες, εστιατόρια με ασιατικά κι άλλα φαγητά κ.λ.π. Οι Γάλλοι ήταν πάντα περήφανοι γι' αυτή την ανεκτικότητα τους και την πολυπολιτισμικότητά τους. Επίσης είχε πάντα παράδοση στην τέχνη, στη μόδα, στη μουσική –λέγεται γι' αυτό πόλη του φωτός- και πήγαιναν εκεί μεγάλοι ζωγράφοι, τραγουδιστές, ποιητές και γενικά άνθρωποι της τέχνης. Γενικά πιστεύουν ότι έχουν μια προοδευτική κουλτούρα, ανοικτή στους άλλους πολιτισμούς, θρησκείες –πολλοί δηλώνουν και άθεοι-, ανοικτόμυαλη σε θέματα ηθικής και ελεύθερη σε ιδέες. Γι' αυτό πιστεύω ότι τα πρόσφατα γεγονότα τους πλήγωσαν ιδιαίτερα σαν λαό και σαν κοινωνία.

Σας ξάφνιασε εσάς ειδικά αυτή η επίθεση;

Ξαφνιάστηκα. Ναι! Πάντως πίστευα από παλιά ότι κάποτε θα γινόταν κάτι παρόμοιο, γιατί έβλεπα ότι πέρα από την επιφανειακή ειρηνική συνύπαρξη διάφορων πολιτισμών υπήρχαν και διάφορα προβλήματα, όπως η συσσώρευση πολλών φτωχών και άνεργων μεταναστών σε υποβαθμισμένα προάστια της πόλης, όπου παλιότερα είχαν γίνει και διάφορες συμπλοκές.

Πιστεύετε ότι οι πολλοί μουσουλμάνοι που μένουν στη Γαλλία είναι η αιτία γι' αυτές τις επιθέσεις;

Με τίποτα δεν πιστεύω ότι οι μουσουλμάνοι έχουν κάποια σχέση με τους φανατικούς τζιχαντιστές. Και με στεναχωρεί ιδιαίτερα που βλέπω να ανεβαίνουν στη Γαλλία και στην άλλη Ευρώπη ακροδεξιά κινήματα εξαιτίας κάποιων ακραίων φανατικών.

Γνωρίζατε τα μέρη που έγιναν οι επιθέσεις; Επικοινωνήσατε καθόλου με Γαλλία από τότε;

Ναι, βέβαια, είναι στο κέντρο του Παρισιού και πολύ γνωστά. Είχα πάει μάλιστα και ο ίδιος στο Μπατακλάν κάποτε για μια παρόμοια εκδήλωση. Μόλις έμαθα τα γεγονότα πήρα αμέσως τους φίλους και γνωστούς που έχω στη Γαλλία, για να μάθω αν είναι όλοι καλά.

Τι θα λέγατε στους νέους σήμερα που πάνε στο εξωτερικό για να βρουν δουλειά;

Να πάνε ανεπιφύλαχτα! Να πάρουνε το ρίσκο. Αρκεί να πιστέψουν και να στηρίξουν την επιλογή τους και να μην λυγίσουν στην πρώτη δυσκολία που θα αντιμετωπίσουν. Από αρκετά νεαρή ηλικία είχα ένα μότο: " Σε κάθε επιλογή που καλείσαι να

κάνεις, κάτι θα αφήσεις πίσω σου, κάτι όμως καινούργιο θα πάρεις". Πάντα έπαιρνα ρίσκα. Όταν έφυγα από την Αθήνα για το Παρίσι κυνηγώντας το όνειρο της μουσικής, εγκατέλειψα μια σταθερή δουλειά σαν στέλεχος marketing σε ελληνική βιομηχανία τροφίμων, αρνούμενος ένα σωρό προνόμια, για να ξεκινήσω τη ζωή μου από το μηδέν κυριολεκτικά.

Γιατί φύγατε από τη Γαλλία; Και πως γίνεται ένας νέος άνθρωπος τόσο επιτυχημένος επαγγελματικά, που έχει ζήσει σε μεγάλες πόλεις, όπως το Παρίσι και την Αθήνα, να ζει σήμερα στην επαρχία και να δουλεύει σαν ιεροψάλτης;

Οι λόγοι είναι πολλοί που έφυγα από το Παρίσι. Ουσιαστικά, έκλεισε ένας κύκλος. Μια σπουδαία εμπειρία που δεν είχε κάτι άλλο να μου προσφέρει. Το δυτικό πρότυπο του businessman, ο ανταγωνισμός, η υπερκατανάλωση, τα χρήματα, δεν ήταν αρκετά, για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες μου που ριζικά είχαν αλλάξει. Μ' ενδιέφερε περισσότερο μια ήσυχη ζωή κοντά στη φύση, η συντροφικότητα, περισσότερος ελεύθερος χρόνος, ενασχόληση με τη γη κι η επαγγελματική ενασχόληση με τη μουσική. Όλα όσα αναφέρω θα μπορούσαν να είχαν πραγματοποιηθεί κάπου αλλού. Προέκυψαν όμως στην Κρήτη. Έτσι στα 34 μου, μεταπήδησα από τη μακροχρόνια μαθητεία μου στην Ευρωπαϊκή μουσική, προς την Εκκλησιαστική. Βρήκα ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην κατεύθυνση αυτή. Ήδη συντηρούμαι μέσω της ψαλτικής τέχνης, πήρα φέτος το Πτυχίο μου μετά από 5 χρόνια σπουδών και του χρόνου δίνω για το Δίπλωμα Μουσικοδιδασκαλού. Τα τελευταία χρόνια ζω σε ένα μικρό χωριό στην Κρήτη και δεν το μετανιώνω καθόλου!

Ιβάν Ιβάνοβ, Τουρλωτή, Γ' τάξη

*Ο Αντρέας Παπαγγελόπουλος (φωτογραφία πάνω αριστερά) και ο Ιβάν (βλέπε 'Αγία Παρασκευή'), συντάκτης του άρθρου έχουν τελικά, όπως βλέπω, κάποια κοινά: την ενασχόληση με τη μουσική, την εμπειρία από τη ζωή σε δυο διαφορετικές χώρες, τη σχέση με την εκκλησία!

WORLD WIDE ORGANISATION ON ORGANIC FARMS

Έτσι ονομάζεται το πρόγραμμα στο οποίο συμμετέχει η καλή μας φίλη, Σαντρίν, από το Μόχλος και φιλοξενεί κατά καιρούς άτομα από όλον τον κόσμο, που έρχονται μέσω του προγράμματος, για να γνωρίσουν τον τόπο μας δουλεύοντας ταυτόχρονα στον αγροτικό τομέα αμισθί μόνο με την παροχή ύπνου και φαγητού. Τον Νοέμβριο που πήραμε συνέντευξη η Σαντρίν φιλοξενούσε τον Πωλ από τη Γαλλία κι αυτά είναι λίγο-πολύ όσα μάθαμε απ' αυτούς:

Σε αυτό το πρόγραμμα, για να λάβεις μέρος ως ιδιοκτήτης, πρέπει να έχεις ένα αγρόκτημα. Σαν επισκέπτες-βοηθοί μπορούν να πάνε άτομα από 18-80 χρονών, αν θέλουν.

Ο Paul είναι από τη Γαλλία και είναι 27 χρονών. Η οικογένεια του μένει σ' ένα χωριό στα σύνορα Γαλλίας και Ελβετίας. Στον

ελεύθερο χρόνο του διαβάζει, γράφει, παίρνει φωτογραφίες, κάνει ξιφασκία, παίζει κιθάρα και κάνει ορειβασία. Σπούδασε ανθρωπολογία, που ασχολείται με τα έθιμα και τις συνήθειες των λαών. Γι' αυτό πηγαίνει τακτικά στον Δυτικό Καναδά και μελετάει την ζωή των Ινδιάνων. Επίσης τον βοηθάνε τα ταξίδια με το πρόγραμμα αυτό, επειδή γνωρίζει την καθημερινή ζωή πολλών χωρών. Ενδιαφέρεται πολύ για την κρητική κουλτούρα και πως δουλεύουμε τα χωράφια μας. Στην Κρήτη ήταν πέρυσι για 3 μήνες, αλλά έφυγε και επέστρεψε ξανά το Νοέμβριο για 3 εβδομάδες, γιατί αγαπάει πολύ την Κρήτη και διασκεδάζει πολύ με τις φιλικές παρέες του εδώ, λατρεύει την κρητική διατροφή, την φύση, την θάλασσα και πάνω από όλα τους καλοσυνάτους ανθρώπους της.

Με αυτό το πρόγραμμα έχει πάει εκτός από Κρήτη και στην Νορβηγία, στον Καναδά και στο Μεξικό. Μετά από εδώ θα πήγαινε για λίγο στη Γερμανία και για τις χριστουγεννιάτικες γιορτές θα πάει στην Γαλλία να δει τους γονείς του και μετά θα φύγει πάλι για την Ισπανία. Οι γλώσσες που μιλάει είναι βέβαια πολλές: Ισπανικά, Αγγλικά, Γαλλικά, λίγα Ελληνικά και λίγα Νορβηγικά. Επιθυμεί να επισκεφθεί ακόμα κι άλλες χώρες: Βουλγαρία, Αγγλία, Αμερική, Ινδία και Κίνα είναι στα προσεχή του σχέδια.

Με το πρόγραμμα αυτό οι άνθρωποι που το ακολουθούν πληρώνουν μόνο τα εισιτήρια τους, γιατί τους παρέχονται δωμάτιο και τροφή από τους ιδιοκτήτες γης, ενώ εκείνοι συγχρόνως δουλεύουν την γη. Η κυρία Σαντρίν ασχολείται με αυτό το πρόγραμμα εδώ και 15 χρόνια και φιλοξενεί άτομα που βοηθάνε στο χωράφι που έχει κοντά στο σπίτι της. Φέτος είχε έρθει στην κυρία Σαντρίν κι ένας ποδηλάτης από την Νότια Γαλλία και έμεινε στην Κρήτη με αυτό το πρόγραμμα και μετά έφυγε για την Τουρκία. Το ενδιαφέρον ήταν ότι αυτός έκανε όλη τη διαδρομή ως εδώ και στη συνέχεια με ένα ποδήλατο!!!!

Η κυρία Σαντρίν στο Μόχλος, που είναι απ' τη Γαλλία και η ίδια, μας είπε να γράψουμε ακόμα ότι μπορεί να κάνει μάθημα Γαλλικών σε παιδιά της περιοχής, αν αυτά θέλουν.

Γιώργος Σταματάκης, Σφάκα, Α' τάξη (συνέντευξη, κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

Στο γεφυράκι στο Κάτω Πηγάι της Σφάκας

Στο γεφυράκι που πήγαμε χθες ήταν πολύ καλά και πέρασα καλά, γιατί πήγαμε με τα πόδια με συμμαθητές μου και γι' αυτό μου άρεσε. Πήραμε απ' το Σελί το δρόμο κάτω προς το Νεκροταφείο. Εκεί δίπλα έχει μια στέρνα που συρώνει ακόμα και σήμερα νερό και γι' αυτό έχει δροσερούς κήπους. Εκεί πηγαίνανε και παίρνανε παλιά νερό και το κουβαλούσανε με σταμνιά σε όλο το χωριό ή και πλύνανε τα ρούχα. Και στο δρόμο είχε πρίνους, μουρέλα, αμυγδαλιές και άλλα δέντρα και φυτά. Και μετά πήγαμε στην Αγία Ειρήνη που είναι μέσα στο νεκροταφείο. Μετά πήγαμε παρακάτω και βρήκαμε το γεφυράκι. Και αυτό το γεφυράκι, το χτίσανε πολύ παλιά, εμείς τα παιδιά ήμασταν αγέννητα. Αυτό το γεφυράκι -ρώτησα κι έμαθα- χτίστηκε το μισό το 1600 επί Ενετοκρατίας και το άλλο μισό μέχρι το 1700. Είναι πολύ καλά χτισμένο και δείχνει ότι κάποτε από εκεί περνούσε ένας ποταμός.

Μανόλης Συντυχάκης, Σφάκα, Β' τάξη

Το Κάτω Πηγάι είναι μια μεγάλη στέρνα, όπου το χειμώνα που βρέχει, γεμίζει ο τόπος νερά. Παλιά οι παππούδες μας και οι γιαγιάδες μας έπλεναν τα ρούχα τους κι έπιναν νερό από εκεί. Γιατί παλιά δεν υπήρχαν πλυντήρια και βρύσες, για να πίνουν και να πλύνουν τα ρούχα τους κι αναγκαστικά πηγαιναν από εκεί. Την πρώτη φορά που πήγα εκεί, φοβήθηκα λίγο, γιατί ο παππούς μου μου είχε πει μια ιστορία για ένα στοιχειό του πηγαδιού που έλεγαν οι παλιοί ότι υπήρχε εκεί.

Γιώργος Σταματάκης, Σφάκα, Α' τάξη

Στην πηγή στο Κάτω Πηγάι

Στο γεφυράκι

Η συλλογή νομισμάτων μου

Όταν ήμουνα οκτώ χρονών βλέποντας μια διαφήμιση στην τηλεόραση για ένα περιοδικό με νομίσματα, μου άρεσε η απεικόνιση των προσώπων, που ήταν πατημένα επάνω στα νομίσματα και μου ήρθε η ιδέα να κάνω συλλογή νομισμάτων. Έτσι κι έκανα. Αγόρασα όλα τα περιοδικά της πρώτης σειράς και κατάφερα να μαζέψω είκοσι συνολικά νομίσματα. Έπρεπε να μαζέψω συνολικά 50 νομίσματα, για να ολοκληρώσω τη συλλογή, αλλά τελικά εγώ μάζεψα μόνο άλλα πέντε από τη δεύτερη σειρά και μετά σταμάτησα, γιατί ήξερα ότι ήταν πολύ δύσκολο να συνεχίσω ως τα 50. Ακόμα όμως και με τα 25 είμαι και πάλι χαρούμενος με τη συλλογή μου. Χάρηκα ιδιαίτερα όταν στο βιβλίο της Οδύσσειας είδα να έχουν απεικονίσει νομίσματα που έχω στη συλλογή μου, όπως τη Γλαύκα της Αθήνας και τη Χελώνα της Αίγινας. Όμως την εποχή του Ομήρου δεν είχανε νομίσματα, γιατί ο ποιητής αναφέρει ανταλλαγές πραγμάτων ή αλλού η αξία των αντικειμένων μετριέται σε ...βόδια!

Από τα νομίσματα που έχω το πιο παλιό είναι ένα της Θήρας του 6^{ου} αι π.Χ. και το νεότερο είναι των Αχαιών του 2^{ου} αι π.Χ.. Τα πιο διαδεδομένα νομίσματα στην αρχαία Ελλάδα ήταν οι «Χελώνες» από την Αίγινα, τα «Ιππάρια» (πουλάρια) από την Κόρινθο και οι «Γλαύκες» (κουκουβάγιες) από την Αθήνα. Στην αρχαιότητα κάθε πόλη, ακόμα και οι αποικίες έκοβαν το δικό τους νόμισμα. Ασημένια νομίσματα κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά το 550 π.Χ. στην Μικρά Ασία και στην Αίγινα. Τα αρχαία ελληνικά νομίσματα διέθεταν τρεις αξίες: τη μεταλλική, την ονομαστική και την εμπορική. Η μεταλλική αξία εξαρτιόταν από το μέταλλο τους και ήταν μεγάλη, όταν αυτό ήταν χρυσό, μικρότερη όταν ήταν αργυρό και κατά πολύ μικρότερη, όταν ήταν χάλκινο. Με την πάροδο των χρόνων άρχισε να επικρατεί το τετράδραχμο της Αττικής που ζύγιζε 17 γραμμάρια, καθώς και άλλα νομίσματα ονομαστικής αξίας ενός οβολού, δέκα και δώδεκα δραχμών.

Γιώργος Ζαχαράκης, Σφάκα, Α' τάξη

Η Γ' ΤΑΞΗ ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Επιλέξαμε αυτό το θέμα αντί τα κλασικά χριστουγεννιάτικα, γιατί τι αξία έχουν τα Χριστούγεννα, αν δεν συνδέονται με αλληλεγγύη στον συνάνθρωπο που υποφέρει;

Τώρα που πλησιάζουν για τα καλά οι γιορτινές μέρες και τα Χριστούγεννα, που υποτίθεται πως είναι γιορτή χαράς είναι ακόμα πιο τραγική η περίπτωση των προσφύγων. Κατ' αρχήν είναι απαίσιο να μην έχεις την οικογένειά σου και να μην είσαι στον τόπο σου τέτοιες μέρες. Αλλά πιο τραγικό από τη μεριά μας, εμείς οι Έλληνες και οι άλλοι Ευρωπαίοι να ξοδεύουμε τα χρήματά μας σε διάφορα χριστουγεννιάτικα μπιχλιμπίδια και να μη μας νοιάζει και να λέμε πως δεν έχουμε λεφτά να βοηθήσουμε ένα, δυο, τρεις πρόσφυγες. Βλέποντας όλους αυτούς τους ανθρώπους να υποφέρουν καθημερινά και να μην ξέρουν τι θα τους ξημερώσει η επόμενη μέρα και αν θα ζήσουν, λυπάμαι πάρα πολύ και το λέω ειλικρινά. Γιατί είναι άδικο να βλέπουμε τόσους ανθρώπους να τα χάνουν όλα και να ζουν μια ζωή που κανένας δεν θα ήθελε. Πιστεύω ότι ο καθένας μας θα μπορούσε να βοηθήσει, όπως μπορεί, γιατί που ξέρουμε αν σε λίγα χρόνια δεν θα είμαστε εμείς στη θέση τους;

Μαρία Καραμανωλάκη, Έξω Μουλιανά, Γ' τάξη

Ένα από τα σημαντικότερα θέματα που κυριαρχούν φέτος στην Ελλάδα είναι η μετανάστευση των προσφύγων της Συρίας λόγω του πολέμου, που επικρατεί στη χώρα τους. Αφού στη Συρία γίνεται πόλεμος αναγκάζονται πάρα πολλές οικογένειες να μεταναστεύσουν. Πολλοί έρχονται στην Ελλάδα ή και σε άλλες χώρες ταξιδεύοντας με βάρκες και σε άθλια κατάσταση, για να σωθούν, να κάνουν ένα καινούριο και πιο αισιόδοξο ξεκίνημα στο μέλλον και να ζήσουν φυσιολογικά. Δεν έρχονται όμως όλα τόσο βολικά: πολλές φορές κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, συμβαίνουν ατυχήματα και πνίγονται πολλοί, καμιά φορά κι ολόκληρες οικογένειες, παιδιά, ενώ άλλοι χάνονται μεταξύ τους, προσπαθώντας να ξεφύγουν στα διάφορα νησιά. Στις ειδήσεις βλέπουμε ότι μερικοί μένουν σε σκηνές ή ακόμα και στους δρόμους, ώσπου να μπορέσουν να μεταναστεύσουν σε άλλες χώρες. Έτσι αντιμετωπίζουν προβλήματα διαμονής, διατροφής, τα παιδιά δεν μπορούν να πάνε σχολείο και συνήθως γίνονται συγκρούσεις μεταξύ ντόπιων και προσφύγων, λόγω των προκαταλήψεων που δημιουργούνται.

Στην Ελλάδα υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που βοηθάνε και στέλνουν ρούχα, τρόφιμα, φάρμακα και άλλα. Υπάρχουν και άλλοι βέβαια που θέλουν να φύγουν οι πρόσφυγες από τη χώρα μας, για να 'καθαρίσει' ο χώρος, όπως λένε. Διαμαρτύρονται από την υπερπληθώρα μεταναστών και πολλές φορές τους διώχνουν απ' τα μέρη τους.

Τάνια Ρούσεβα, Μέσα Μουλιανά

Να μην ξεχνάμε ότι οι άνθρωποι αυτοί που αφήνουν τα σπίτια τους, την περιουσία τους, τα πάντα δεν είναι επειδή το επιθυμούν, είναι επειδή αναγκάζονται λόγω των ειδικών συνθηκών που δε μπορούν να τους εγγυηθούν τη σωματική τους ακεραιότητα. Επιχειρούν να φύγουν με τρόπους δύσκολους που βάζουν σε κίνδυνο τη ζωή τους. Πολλοί έρχονται με βάρκες μικρές και φουσκωτές που δεν τους προστατεύουν, άλλοι σχεδιάζουν ατυχήματα, για να αναγκάσουν να τους βοηθήσουν, στα οποία πολλοί θυσιάζονται, για να βρουν οι υπόλοιποι μια καλύτερη ζωή.

Μάνος Τζωρτζάκης, Μέσα Μουλιανά

Αιτία για το φαινόμενο της αύξησης του αριθμού των προσφύγων στα τελευταία χρόνια είναι ο πόλεμος ή η καταπίεση των πολιτών στις δικές τους χώρες, που οφείλονται και στην ανάμειξη των μεγάλων δυνάμεων. Επίσης αιτία των πολλών θανάτων είναι ότι καθώς προσπαθούνε να δέσουν ή να αγκυροβολήσουν σε ξένη χώρα, δεν τους αφήνουν και γι' αυτό βυθίζουε επίτηδες το πλοίο, ώστε να αναγκαστούν να τους μαζέψουν για ανθρωπιστικούς λόγους. Κατά τη διαδικασία αυτή πολλοί πρόσφυγες πνίγονται. Επίσης επειδή τα σύνορα είναι κλειστά για αυτούς και δεν τους επιτρέπεται να ταξιδέψουν, αναγκάζονται να δώσουν πάρα πολλά χρήματα σε διακινητές, για να ξεφύγουν με αμφίβολα μέσα.

Αλέξης Μανουσάκης, Έξω Μουλιανά

Εγώ πάντως τους λυπάμαι πολύ τους κακομοίρηδες, που εγκατέλειψαν την πατρίδα, τα πράγματά τους και τους φίλους τους και θα 'θελα να τους βοηθήσω όσο μπορώ. Ακόμα νομίζω πως δεν πρέπει να τους κατηγορούμε για ό,τι έγινε στη Γαλλία πριν λίγο καιρό ή όσα κάνουν οι τζιχαντιστές.

Ιβάν Ιβάνοβ, Τουρλωτή

ΚΑΛΥΤΕΡΕΝΙΟ: ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΛΩΤΗ

Στο χωριό μας (ΤΟΥΡΛΩΤΗ) λειτουργούσε έως και σήμερα ένα παραδοσιακό κουρείο για άντρες, αυτό του Γεωργίου Παπαντωνάκη. Πριν από λίγες μέρες όμως είχαμε τα εγκαίνια ενός νέου κομμωτηρίου. Ναι! Καλά διαβάσατε ένα σύγχρονο κομμωτήριο, το οποίο χρειαζόταν, προκειμένου να μην διανύουμε μεγάλες αποστάσεις μόνο και μόνο για να κουρευτούμε, και αυτό ισχύει πιο πολύ για τους μεγάλους ανθρώπους, που δεν πάνε στην πόλη, αλλά και για τους νέους που θέλουν ένα μοντέρνο κούρεμα!!! Λοιπόν, όσοι είχατε αυτό το πρόβλημα, εγώ η ίδια σας εγγυώμαι ότι το κομμωτήριο το οποίο άνοιξε εδώ και λίγο καιρό στο υπέροχο χωριό μας είναι καταπληκτικό και θα σας συνιστούσα να πάτε όλοι σας!!! Το όνομά του, «ΚΑΛΥΤΕΡΕΝΙΟ», η

διακόσμηση του, σαν να βρίσκεστε σε κομμωτήριο πολυτελείας, και το κυριότερο η χαρισματική κομμώτρια και ιδιοκτήτρια του κομμωτηρίου, η Γιώτα Αλεξοπούλου, την οποία και θα σας παρουσιάσω παρακάτω!!!

Η Γιώτα μας λοιπόν είναι μια νέα και όμορφη γυναίκα με πολλή πείρα στην κομμωτική, έχει παντρευτεί έναν συγχωριανό μας, τον Γιώργο Κουκουράκη (βλέπε ΚΑΖΙΚΟΣ) και μένει εδώ κι ένα χρόνο στα μέρη μας. Έχει δύο αγόρια, 21 και 15 χρονών, που μένουν στην Αθήνα. Κι αυτή ζούσε στην Αθήνα, όπου κι εργαζόταν. Σπούδασε στην Αγγλία στην σχολή Βιντάλ Σασούν. Δεν επέλεξε να σπουδάσει στην Ελλάδα, επειδή δεν κάνουν την δουλειά που κάνουν στο εξωτερικό!!! Μετά τις σπουδές της ήρθε στην Ελλάδα, για να εξασκήσει το επάγγελμά της. Άνοιξε δικό της κομμωτήριο –πολύ γνωστό- που το είχε εδώ και 20 χρόνια. Το χόμπι της εδώ στην Κρήτη είναι το ψάρεμα που το κάνει συνήθως τα Σαββατοκύριακα!!!! Κάτι άλλο που της αρέσει είναι τα ταξίδια και πολύ συχνά ταξιδεύει στο εξωτερικό, για να παρακολουθήσει σεμινάρια σχετικά με τη δουλειά της!!!!!! Από ότι είδα και εγώ είναι πολύ φιλική με όλους και κάνει ό, τι καλύτερο μπορεί για να φύγουν οι πελάτες της ικανοποιημένοι!!!!!! Ακόμη εδώ μπορείτε να βρείτε εκτός από μια μεγάλη γκάμα χτενισμάτων, μοντέρνων και παραδοσιακών, προϊόντα για περιποίηση μαλλιών και να λάβετε συμβουλευτική μαλλιών!!!!

Τώρα θα σας πω, γιατί επέλεξε αυτή τη δουλειά σύμφωνα με τα δικά της λόγια: «Από μικρή μου άρεσε να φτιάχνω μαλλιά, λατρεύω την δουλειά μου και όσο εξοντωτική και να φαίνεται. Σε όποιον αρέσει η δουλειά που κάνει δεν κουράζεται ποτέ, αντιθέτως το διασκεδάζει». Για το αν της αρέσει ο τόπος μας λέει: «Ναι, μου αρέσει πάρα πολύ εδώ και ειδικά τώρα που άνοιξα και το καινούριο μου κομμωτήριο. Το άνοιξα, επειδή είχα πολύ ελεύθερο χρόνο και είπα να τον αξιοποιήσω σε αυτό που λατρεύω πάρα πολύ».

Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΥ: Στο πρώτο και κυρίως δωμάτιο είναι το γραφείο της Γιώτας, τέσσερις καθρέφτες και ένας αναπαυτικός καναπές για την αναμονή. Υπάρχουν ακόμα πολλά αξεσουάρ που μπορείς να αγοράσεις (από καλλυντικά για τα μαλλιά και όχι μόνο, ως και κοσμήματα). Στο δεύτερο δωμάτιο υπάρχουν τα είδη κομμωτικής (βαφές κ.α), ο λουτήρας, μια μικρή κουζίνα (για καφέ, πλύσιμο πιάτων κ.λ.π.) και η τουαλέτα.

ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: Όσοι λοιπόν θέλετε να επισκεπτείτε το ΚΑΛΥΤΕΡΕΝΙΟ θα πρέπει να ξέρετε ότι δουλεύει με ραντεβού και θα το βρείτε ανοιχτό τις παρακάτω ώρες: Τρίτη έως και Σάββατο ανοιχτό από τις 10:00 π.μ έως 20:00 μ.μ, Κυριακή και Δευτέρα κλειστό. - Τηλ. Επικοινωνίας:6988637851

Μαίρη Κοϊνάκη, Τουρλωτή, Γ' τάξη (συνέντευξη, κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

- Στη φωτογραφία η Γιώτα κουρεύει τον δικό μας, τον Στέλιο, σε εντυπωσιακό χτένισμα «Μοϊκάν»

ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ

Το σημερινό μας θέμα είναι σχετικό με το κάπνισμα, μια κακή συνήθεια, που έχει επηρεάσει πολλούς ανθρώπους. Αυτοί έχουν εθιστεί και δεν μπορούν πια να το σταματήσουν, ενώ ξέρουν ότι βλάπτει σοβαρά την υγεία του καπνιστή, αλλά και των γύρω του. Μάλιστα το λέει και η συσκευασία του τσιγάρου ότι μπορεί να σκοτώσει, αλλά αυτοί το συνεχίζουν, αν και είναι μια αιτία που προκαλεί τον θάνατο αρκετών ανθρώπων. Παρ' ότι υπάρχει και αντικαπνιστικός νόμος τα τελευταία χρόνια δεν εφαρμόζεται παντού. Ας πούμε στο χωριό μου, οι άνθρωποι τον αγνοούν και συνεχίζουν το κάπνισμα. Επίσης δεν είναι μόνο ότι καπνίζουν, αλλά κάνουν και υπερκατανάλωση και μερικές φορές πετάνε στο δρόμο τα αποτιγάρια και μολύνουν και το περιβάλλον, Γι' αυτό πρέπει η αστυνομία να φροντίζει να εφαρμόζονται οι νόμοι, γιατί υπάρχει μεγάλο πρόβλημα. Προσωπικά εγώ δεν καπνίζω και το έχω σκεφτεί σοβαρά ότι ούτε όταν μεγαλώσω θα αρχίσω αυτήν την κακή συνήθεια, όπως άλλα παιδιά που καπνίζουν από τα 13 τους και συνεχίζουν κι όταν μεγαλώνουν και τι καταφέρνουν; Να βλάπτουν την υγεία τους για το τίποτα και να χαλάνε άδικα και τόσα χρήματα!

Μανόλης Τσαγκαράκης, Τουρλωτή, Γ' τάξη

Το κάπνισμα μπορεί να θεωρείται χαλαρωτικό για πολλούς, δεν είναι όμως καθόλου υγιεινό για τον οργανισμό ούτε για ...την τσέπη τους. Αν ρωτήσεις πολλούς καπνιστές, γιατί άρχισαν το κάπνισμα θα σου πουν ότι το έκαναν, είτε για να πάνε κόντρα στους γονείς τους είτε γιατί το ήθελαν, επειδή έβλεπαν και άλλους να το κάνουν. Και το συνεχίζουν, γιατί θέλουν να χαλαρώσουν ή να ξεχαστούν λίγο απ' τα προβλήματά τους. Υπάρχουν βέβαια και αυτοί που το θεωρούν σαν ένα είδος μαγκιάς, άποψη που από μόνη της είναι μια μεγάλη ανοησία!

Το κάπνισμα όπως όλοι ξέρουμε, κάνει κακό σε πολλά μέρη του σώματος στη στοματική κοιλότητα, στα πνευμόνια κι αλλού, με πιο χειρότερο αποτέλεσμα τον καρκίνο. Ακόμα το κάπνισμα κάνει κακό και στο πορτοφόλι μας. Πόσα πολλά χρήματα θα κερδίζαμε, αν δεν τα ξοδεύαμε, για να πάρουμε τσιγάρα;

Τα τελευταία χρόνια έχει ψηφιστεί και ο αντικαπνιστικός νόμος και στην Ελλάδα, αλλά δυστυχώς ελάχιστοι τον τηρούν. Αυτή η κίνηση του Υπουργείου Υγείας ήταν πάρα πολύ σοφή, γιατί προσπαθεί να ευαισθητοποιήσει έστω και λίγο τους καπνιστές, γιατί αυτός ο νόμος βοηθά και στην υγεία των πολιτών, ώστε να μην καπνίζουν σε κλειστούς χώρους -γιατί εκεί ισχύει-, αλλά και για να μην επιβαρύνεται η υγεία των μη καπνιστών που μοιράζονται τον ίδιο χώρο. Το πρόστιμο είναι αρκετά τσουχερό!

Το πρόβλημα στα μέρη μας, ειδικά στα χωριά μας, είναι ότι παρόλο που υπάρχουν απαγορευτικές ταμπελίτσες παντού, κανείς δεν τους δίνει σημασία και όλοι εξακολουθούν να καπνίζουν σα φουγάρα. Είναι βέβαια θέμα και των ιδιοκτητών των χώρων αυτών να επιβάλουν στους πελάτες τους να μην καπνίζουν, αλλά κι αυτοί δεν αναλαμβάνουν μια τέτοια πρωτοβουλία, για να μη χάσουν πελάτες. Αν όμως ερχόταν κάποιος να τον ελέγξει, θα 'τρωγε το πρόστιμο και μετά θα το ξανασκεφτόταν να αφήσει να καπνίζουν ελεύθερα στο μαγαζί του.

Το κάπνισμα καλό θα είναι να μην το αρχίζει κανείς, γιατί δεν μπορεί να το κόψει μετά εύκολα. Υπάρχουν ειδικοί γιατροί και ειδικές σίχλες, αν και το καλύτερο όπλο για μένα είναι το 'πρόστιμο', γιατί η τσέπη όλους τους τσούζει. Κατά τα άλλα, κατά τη γνώμη μου, το κάπνισμα είναι μια εξάρτηση όπως τα ναρκωτικά και χρειάζεται κόπος για να σταματήσει. Ελπίζω κάποτε να το καταλάβουν αυτό και οι καπνιστές ότι καταστρέφουν τον εαυτό τους και σιγά-σιγά με τη βοήθεια και των δικών τους ανθρώπων και με κάποια υποστήριξη, να το σταματήσουν.

Μαρία Καραμανωλάκη, Έξω Μουλιανά, Γ' τάξη

Αφιέρωμα στην εποχή του λιομαζώματος

Η Εκδρομή Στον Ανεμόμυλο (Τουρλωτή)

Μία μέρα αποφασίσαμε να πάμε εκδρομή στον Ανεμόμυλο. Καθώς πηγαίναμε κοντά στον Ανεμόμυλο, είδαμε ένα περιφραγμένο χώρο, στον οποίο μέσα είχε λαγούς, κουνέλια, κότες και φραγκόκοτες και στα σύρματα είχαν κρεμασμένο έναν κόρακα, για να μην πηγαίνουν, τα άλλα πουλιά. Πιο πάνω συναντήσαμε την κυρία Βιολέτα, η οποία βοηθούσε κάποιον κύριο να μαζέψουν τις ελιές τους (άμα με άφηναν οι καθηγητές θα πήγαινα να μαζέψω κι εγώ, γιατί μου αρέσουν αυτά τα σπορ!). Καθώς φτάσαμε, εγώ και η Κυρία Μετσογιαννάκη, αποφασίσαμε να πάμε οι δυο μας για χόρτα. Καθώς πηγαίναμε μαζέψαμε από τους τράφους επάνω βυζοράδικα και αγριομάρουλα και άλλα χόρτα που δεν τα ήξερα. Στον γυρισμό μας πήρε 25 λεπτά να φτάσουμε, ενώ όταν πηγαίναμε μας πήρε 30 λεπτά. Είδαμε επίσης και πολλούς μαγατζέδες στο βουνό. Ήταν πολύ ωραία και θα σας προτεινάμε να πάτε, αλλά να κρατάτε κολατσιό, για να ξαποστάσετε και να ευχαριστηθείτε τη θέα.

Για να θυμηθούμε ότι ζούμε στο ρυθμό της συγκομιδής της ελιάς: Εδώ συγχωριανοί μας εν δράσει στο δρόμο προς τον Ανεμόμυλο! Φωτογραφίζονται με την Ευγενία και το Μάριο.

Ευγενία Κυριακάκη, Σφάκα, Α' τάξη (κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

Το αγαπημένο μου δέντρο

Το αγαπημένο μου δέντρο είναι μια μουρατολιά, που ο προπάππος μου την είχε φυτέψει πριν από πολλά χρόνια, γι' αυτό και ο κορμός του είναι γέρικος και μακρύς. Είναι το αγαπημένο μου δέντρο, γιατί κάθε χρόνο που το ραβδίζουμε βγάζει περίπου μια τσουβαλιά ελιές. Μερικές φορές βέβαια δε βγάζει τίποτα, γιατί οι ελιές του πέφτουν από τον αέρα, αλλά, όταν έχει, πιάνω μόνος μου το δικό μου ραβδιστικό και στρώνω τα δίχτυα και το ραβδίζω μόνος μου, ώσπου να πέσουν όλες οι ελιές, γιατί μετά μ' αρέσει να τις τρώω. Όταν έρχονται φίλοι στο σπίτι μας και κάνουμε ένα καλό παρεάκι πάντα βγάζουμε κοπανιστές ελιές με λίγο λεμόνι και αλάτι και καλή ρακή και τις τρώμε όλες.

Γιώργος Σταματάκης, Σφάκα, Α' τάξη

Νέα του Α.Ο.Τουρλωτής

Η ομάδα ξεκίνησε την καινούρια αγωνιστική σεζόν με μέτριο ρυθμό. Έχει κάνει δυο νίκες, δύο ισοπαλίες και τρεις ήττες. Ο σκοπός της ομάδας πάντα παραμένει μια καλή παρουσία στα αγωνιστικά δρώμενα του Λασιθίου. Τα μέχρι τώρα αποτελέσματα ήταν: Κριτσά-Τουρλωτή 0-0, Τουρλωτή-ΑΟΑΝ 0-2, Τουρλωτή-Δόξα Μύθων 2-1, Ελούντα-Τουρλωτή 4-1, Τουρλωτή-Κρούστας 4-1, Λακώνια-Τουρλωτή 2-1, Τουρλωτή-Κουτσουράς 0-0. Ελπίζουμε η συνέχεια να είναι καλύτερη. Η ομάδα έχει πολλούς τραυματίες και πολλές απουσίες.

Ανδρονίκη Μαστοράκη, Μόχλος, Α' τάξη

Στο τεύχος αυτό εργάστηκαν εκτός απ' τα παιδιά:

Επιμέλεια κειμένων Γυμνασίου - Σελιδοποίηση: Μαρία Μετσογιαννάκη, φιλόλογος.

Υπεύθυνη μαθητικών κοινοτήτων : Γ' τάξη Γυμνασίου Τουρλωτής

Ενημέρωση ιστοσελίδας : Σάββας Καλένης Σχέδιο τίτλου : Σολιδάκης Βασίλης